

Het sleepnet

Het kunnen uitwerpen van een sleepnet over al het internetverkeer van alle Nederlanders, ongeacht of zij ergens van verdacht worden of niet, is een zeer verregaande bevoegdheid. Deze bevoegdheid levert zonder enige twijfel een zware inbreuk op de privacy en grondrechten van elke vrije Nederlander. De minister geeft aan dit noodzakelijk is om de inlichtingendiensten meer middelen in handen te geven om informatie te verwerven in het digitale domein. Dit is een uiterst zwakke en slecht onderbouwde reden om een dergelijk verregaande maatregel te rechtvaardigen. De onmisbaarheid van deze bevoegdheid wordt door de minister nergens aangetoond. We leven in een vrij land en tot op heden is het de overheid prima gelukt om dit zo te laten zijn. Hiermee is prima aangetoond dat dit sleepnet in het geheel overbodig is. Het werkt al prima genoeg op deze manier. Ik sluit mij aan bij de stellingen van Bits of Freedom:

Volgens de minister is de bevoegdheid onmisbaar. Voor een bevoegdheid die een enorme inbreuk op kan leveren voor de grondrechten van de burger, is een betere rechtvaardiging vereist. Drie dingen moeten op zijn minst duidelijk worden gemaakt door de regering. Ten eerste: waarom is deze bevoegdheid noodzakelijk? Ten tweede: waaruit blijkt dat de huidige bevoegdheden onvoldoende werken? Ten derde: welk probleem gaat deze bevoegdheid oplossen? Zonder een overtuigend antwoord op deze vragen is de bevoegdheid kennelijk niet nodig.

Toezicht

We leven in Nederland in een rechtstaat, waarin de Trias Politica het rechtsmodel is waaraan wij ons hebben verbonden. De rechterlijke macht dient de wetgever en de ordehandhavers te controleren. Deze taak is zeker niet weggelegd voor politici. In het onderhavige wetsvoorstel is de enige controlemogelijkheid voor het gebruik van de sleepnetbevoegdheid neergelegd bij de commissie Stiekum. Dit is staatsrechtelijk ondenkbaar. Deze commissie is een politiek orgaan, waarbij bovendien de zwijgplicht dermate zwaar weegt, dat het verbinden van politieke consequenties aan overtredingen van de regels voor het afluisteren, een welhaast ondenkbaar gevolg zal zijn. Enkel in het geval van zeer grof misbruik kan dit wellicht ooit in de openbaarheid komen, klein misbruik zal altijd met de mantel der liefde ('politiek jargon': in het staatsbelang) worden bedekt. Ik heb geen enkel vertrouwen in dit volkomen gebrek aan transparantie voor het controleren van een dermate vergaande bevoegdheid.

Uitwisseling met buitenlandse diensten

Het uitwisselen van gegevens met buitenlandse inlichtingendiensten is kennelijk belangrijk voor het functioneren van deze diensten. Dat begrijp ik. De inlichtingen die uitgewisseld worden dienen echter altijd te gaan over daadwerkelijk verdachte personen en geen gegevens te bevatten van alle overige onverdachte Nederlanders. Dit is "gericht" informatie uitwisselen versus "totale surveillance". Het uitwisselen van gegevens in bulk zal nooit mogen plaatsvinden, hiermee worden de grondrechten van alle Nederlanders met voeten getreden. Ook niet als buitenlandse inlichtingendiensten betere middelen hebben deze informatie te analyseren of omdat het simpelweg eenvoudiger en goedkoper is het in bulk te doen in plaats van gericht. Het verzamelen van deze informatie is op zich al een ernstig vergrijp tegen onze grondrechten, het uitwisselen van deze gegevens over de grens met andere overheden maakt het voorstel in zijn geheel al compleet onaanvaardbaar.